VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Asiantuntijalausunto

5.11.2019

VN/11127/2019
VN/11127/2019-VNK-3

Ulkoasiainhallinnon tietoturvasta

Valtioneuvoston kanslian tehtäviin kuuluu valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteinen tietohallinto, mukaan lukien ulkoasiainhallinnon ulkomaanedustustojen tieto- ja viestintätekniset peruspalvelut, ja asiakirjahallinto sekä niihin liittyvä hyvän tiedonhallintatavan ja yhteentoimivuuden ohjaus, kehittäminen ja yhteensovittaminen sekä arkistonmuodostajan tehtävät. Valtioneuvoston kanslian tehtäviin kuuluu myös valtioneuvoston yhteinen tilannekuva, varautuminen ja turvallisuus.

Ulkoministeriön vastuulle kuuluu oman toimialansa tietojärjestelmät, kuten matkustusilmoitus- ja viisumijärjestelmät, ja näiden turvallisuus. Ulkoministeriö huolehtii myös edustustojen toimitiloista, puhelimista sekä tulostimista.

Kaikkien valtioneuvoston ministeriöiden perustietotekniikkapalvelut tuottaa Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori ja ministeriöissä käytetään Valtorin tuotteistamia palveluita. Käytössä on mm. tuotteistetut lähiverkkopalvelut, työasemapalvelut sekä rajoitetummat korkeamman turvallisuustason työasemapalvelut. Lisäksi on valtioneuvoston käyttöön erikseen tuotettuja palveluita kuten valtioneuvoston runkoverkkopalvelu ja valtioneuvoston sähköpostipalvelu.

Valtioneuvoston kanslia vastaa ministeriöiden puhelimista, lukuun ottamatta ulkomaan edustustoissa käytössä olevia puhelimia, joista edustustot vastaavat itse. Normaaliin käyttöön tarkoitetut matkapuhelimet on liitetty keskitetyn hallinnan piiriin; ulkomaan edustustojen osalta matkapuhelinten liittäminen keskistettyyn hallintaratkaisuun on meneillään.

Valtioneuvoston kanslia on vahvistanut merkittävästi ministeriöiden perustietotekniikkaympäristön tietoturvallisuutta vuodesta 2018 lukien. Käyttöön on otettu erityisiä valtioneuvoston ja ministeriöiden laajuisia tietoturvaratkaisuita. Lisäksi valtioneuvoston sähköpostiratkaisu on uudistettu ja uudistetun sähköpostiratkaisun ja siihen liittyvien tietoturvapiirteiden käyttöönotto on meneillään. Ulkoministeriön osalta siirrytään uuteen sähköpostipalveluun loppuvuoden 2019 aikana.

Normaaliin virkamieskäyttöön tarkoitetuilla työvälineillä käsitellään enintään suojaustasolle IV luokiteltavaa materiaalia. Korkeammin suojattujen, suojaustason III ja II aineistojen välitykseen ja käsittelyyn käytetään erillisiä järjestelmiään.

Kansainvälisten salassa pidettävien aineistojen käsittely on tarkoin säädeltyä, ja esimerkiksi EU aineistoihin liittyvät tietoturvavaatimukset ovat tiukat ja yksityiskohtaiset

Valtioneuvoston kanslia on kesäkuussa 2019 tuonut ministeriöiden käyttöön EU Restreint -tasoisten salassapidettävien aineistojen sähköisen jakeluratkaisun (Doreu), jonka avulla käyttäjä pystyy käsittelemään EU Restreint –tasoisia asiakirjoja käytössään olevalla kannettavalla erillistyöasemalla. Ratkaisu on virallisesti käyttöön hyväksytty.

EU Confidential –tasoisten aineistojen välitykseen on käytetty ulkoministeriön tuottamaa Salve –ratkaisua, joka toimii kiinteästi turvallisiin tiloihin sijoitettuna työasemana rajatulle käyttäjäkunnalle. Ratkaisua voidaan käyttää myös kansallisen ST II –tasoisen tiedon käsittelyyn. Ratkaisun

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Valtioneuvoston kanslia				
PL 23 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1602 2165 +358 9 1602 2165	kirjaamo@vnk.fi

jatkokehittäminen tukemaan liikkuvaa työtä on ulkoministeriössä meneillään ja sille nähdään selvä tarve.

Valtion ylimmällä johdolla sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan johtamiseen liittyvillä keskeisillä henkilöillä on käytettävissään erillinen korkealle tietoturvallisuuden tasolle ulottuva puhelinratkaisu, joka mahdollistaa salassapidettävät puhelut, konferenssipuhelut ja pikaviestit. Valtioneuvoston kanslia on järjestänyt näitä puhelinlaitteita ministeriöiden asiaan kuuluvalle henkilökunnalle huomioiden myös ulkoministeriön Suomessa olevan henkilöstön tarpeen. Ulkoministeriö on itse vastannut edustustojensa puhelinlaitteista tältäkin osin. Korotetun turvallisuuden puhepalvelun tuotteistus Valtorin palveluksi on meneillään.

Vuoden 2020 talousarvioesityksessä ulkoministeriölle on osoitettu yhden henkilötyövuoden ja 1,5 miljoonan euron rahoitus tietoturvallisuuden kehittämiseen. Valtioneuvoston kanslian määrärahakehyksiin on myönnetty ministeriöiden yhteisen tietoturvallisuuden kehittämiseen 0,7 miljoonaa euroa kehyskaudelle 2020-2023.

Teknisten ratkaisuiden olemassaolo ja kehittäminen ovat tärkeitä edellytyksiä tietoturvalliselle toiminnalle. On myös tärkeää, että organisaatioiden toimintakulttuuri kehittyy turvalliseksi. Tietoturvallisia välineitä tulee käyttää silloin kuin tarpeen, vaikka niiden käyttäminen valitettavan usein on hankalampaa kuin tavallisten työvälineiden. Tämä edellyttää toimintakäytänteiden kehittämistä ja niistä sopimista myös ylimmän johdon osalta.

Max Hamberg
Tietoasiainneuvos,
toimialajohtaja

Jakelu Eduskunnan tarkastusvaliokunta